

siteto dėstytojai bei Vilniaus universiteto aspirantai, vadovaujami prof. L. Jovaišos. Šioje taryboje pedagogikos mokslų kandidatė disertacijas gynė ir Vilniaus universiteto pedagogikos katedros bei kitų katedrų dėstytojai - S. Valatkienė, B. Počiūtė, I. Dagytė, G. Purvanockienė, R. Paulauskas, V. Aramavičiūtė (daktarė) ir kt.

Juozas Vaitkevičius

VU PEDAGOGIKOS KATEDROS RYŠIAI SU KITŲ ŠALIŲ MOKŠTOSIOMIS MOKYKLOMIS

Mokslas negali sparčiai plėtotis, jeigu mokslo įstaiga, mokslininkas neturi plačių ryšių su kitomis mokslo įstaigomis, mokslininkais. Mokslininkų ryšiai, jų kontaktai, mokslinės diskusijos - būtina mokslo progreso sąlyga.

Tai suprasdami Universiteto pedagogikos katedros dėstytojai, profesoriai visada stengėsi užmegzti ir palaikyti kuo platesnius ir glaudesnius ryšius su kitų šalių giminingomis mokslo institucijomis, mokslininkais.

Deja, asmenybės kulto laikmetis visoje TSRS tvirtai užtrenkė duris į pasaulį visiems, tarp jų ir mokslininkams. Todėl ir Universiteto pedagogikos katedros dėstytojais ilgą laiką tegalėjo žvalgytis tik į TSRS atitinkamas mokslo įstaigas. Tuo metu buvo palaikomi ryšiai su Leningrado, Maskvos mokslo įstaigomis konsultacijų, konferencijų, disertacijų rengimo bei jų gynimo ir kitomis formomis. Bet tai buvo epizodiniai ryšiai.

Šeštojo dešimtmečio pabaigoje sistemingi ryšiai užsimezgė tarp Lietuvos, Latvijos ir Estijos pedagogų-istorikų, tyrinėjančių savo respublikų mokyklų ir pedagoginės minties raidą. Ir nors šiems tyrimams Maskva nebūnai pritarė, tačiau darbas vyko. Buvo sistemingai organizuojami seminarai, konferencijos, rašomi straipsniai, leidžiami rinkiniai (konferencijų medžiaga).

Šie ryšiai pagyvėjo, bendradarbiavimo tematika išsiplėtė po to, kai 1978 m. prie mūsų katedros buvo įsteigta aspirantūra ir Specializuota taryba kandidato moksliniam laipsniui teikti. Vėliau į šios tarybos sudėtį įėjo ir Latvijos universiteto pedagogikos katedros atstovai. Buvo svarstomos ir ginamos disertacijos ne tik iš Lietuvos, bet ir iš Latvijos, Estijos ir

kitų TSRS vietų: Minsko, Permės, Odesos ir kt.

Ypač glaudūs ryšiai tarp Latvijos, Tartu ir Vilniaus universitetų pedagogikos katedrų kolektyvų užsimezgė po 1982 m., kai tarp šių katedrų buvo sudaryta plataus bendradarbiavimo sutartis, kurioje nutarta šių kolektyvų nariams susitikti kasmet ir iš anksto susitarus, bendromis jėgomis svarstyti opius višioms švietimo, pedagogikos mokslo ir panašius klausimus. Šie susitikimai vyko ir vyksta reguliariai iš eilės visose respublikose. Aptartais klausimais leidžiami straipsnių rinkiniai.

Laisvėjant politiniam vystymuisi TSRS viduje, vis plačiau atsivėrė durys ir į kitas šalis, pirmiausia socialistines, vėliau ir dar toliau.

Nuo 1976 m. užsimezgė ryšiai su Debreceno Košutos universitetė pedagogikos katedros kolektyvu, su kuriuo 1981 m. sudaryta bendradarbiavimo sutartis. Sistemingai keičiamasi darbuotojais komandiruočių, stažuočių ir kitomis formomis, organizuojamos konferencijos, netgi bendri tyrimai (leidžiami bendri darbų rinkiniai) ir kitaip dalijamasi pedagoginiu ir mokslinio darbo patirtimi.

Iš Debreceno universiteto pedagogikos katedros mūsų katedroje pabuvojo prof. A. Petrikas (1983), doc. J. Pap (1985, 1986), A. Šaš (1979, 1989), L. Braznianskij, M. Bajko, B. Vecejy. Iš mūsų katedros narių Debrecene pabuvojo doc. V. Aramavičiūtė (1983), doc. V. Bernotas (1987), prof. M. Karčiauskienė, doc. K. Poškus (1977, 1979, 1985), dėst. L. Pociūtė (1985), prof. J. Vaitkevičius. Lankantis buvo plačiai susipažinta su katedros, universiteto darbu, aplankytos mokyklos, dalyvauta konferencijose, plačiai pakeista patirtimi.

Plečiantis tarptautiniams ryšiams, katedra priėmė mokslininkus ir iš kitų šalių aukštųjų mokyklų bei mokslo įstaigų. Pavyzdžiui, katedroje lankėsi, stažavosi dr. H. Geheke iš Greifswaldo universiteto (1979), prof. G. Blomé iš Frankfurto - M. Gėtės universiteto (1985, 1986, 1987), mokslininkai iš Lenkijos: prof. S. Kavalia (1988) (Olštino pedagoginio instituto rektorius), prof. T. Jalužna (1988) (Lodzės universiteto pedagogikos katedros vedėja), adj. H. Markevič (1987) (Varsuvos universitetas), taip pat G. Probita (1985) (Kanada) ir kt.

Mūsų katedros nariai taip pat pabuvojo kitų šalių aukštosiose mokyklose: prof. L. Jovaisa - Bratislava (Čekoslovakija)

Junosko konferencijoje, doc. K. Simaška - Greifsvaldas (VDR), prof. M. Karčiauskienė - 1989 m. Olštinas (Lenkija), doc. K. Poškus - Greifsvaldas (1976, 1977), Šumeno pedagoginiame institute (Bulgarija, 1987), Varnos mokytojų tobulinimosi institute (Bulgarija, 1987), prof. J. Vaitkevičius - Olštinas (1990), Frankfurtas (1990), Tel Avivas (Izraelis, 1990). Pagaliau 1990 m. ilgalaikiai stažuotei ir užėjimui (JAV) išvyko katedros narys asist. ped. m. kand. R. Paulauskas.

Katedros ryšiai su užsienio pedagogikos mokslo centrais ir mokslininkais paliečia ir praturtina katedros narių pedagoginę bei mokslinę patirtį, pagyveno kasdienį mūsų darbą. O tai padeda mums pertvarkant katedros darbą atgimstančioje Lietuvoje, persitvarkančiame mūsų universitete.

Kartu noriu pastebėti, kad šie ryšiai įgalino kitų šalių pedagogikos mokslo atstovus susipažinti su katedros darbu, jos sprendžiamomis problemomis, už ką sulaukėme šiltų mūsų nuveikto darbo įvertinimų.

Žodžių, nauda buvo abipusė. Linkėčiau šiuos ryšius tęsti, gilinti, įvairinti.

Leonas Jovaiša

PERMAMOS VU PEDAGOGIKOS KATEDROJE

1971 metų rugsėjo 1 dieną iš VU pedagogikos ir psichologijos katedros susikūrė dvi savarankiškos katedros: psichologijos ir pedagogikos. Į pastarąją perėjo dirbti pedagogikos mokslų kandidatas, pedagogikos docentas VYTAUTAS BERNOTAS, pedagogikos mokslų daktaras, psichologijos docentas LEONAS JOVAIŠA, pedagogikos mokslų kandidatė, pedagogikos docentė MARGALENA KARČIAUSKIENĖ, pedagogikos mokslų kandidatas, pedagogikos docentas KLEMENSAS SIMAŠKA, vyresnioji dėstytoja STASĖ VALATKIENĖ, vyresnioji laborantė DANUTĖ TARVIDAITĖ. Katedros vedėju buvo išrinktas KLEMENSAS SIMAŠKA. Visi dėstytojai turėjo ne mažesnę kaip 720 valandų metinį pedagoginį krūvį, vykdė planinius mokslinius tyrimus ir dirbo reikalaujamą visuomeninį darbą. Kasmet už visa tai reikėjo oficialiai atsiskaityti.

1973 metais į katedrą ateina dirbti buvęs Švietimo ministerijos metodinio skyriaus viršininkas KAZYS POŠKUS. Jis 1974